

Semih DOKURER

Başkomiser

Kriminal Polis Laboratuvarları

LABORATUAR İŞ AKIŞ SİSTEMİ

(LİAS)

GİRİŞ

Modern anlamda suç araştırmalarındaki en önemli unsur elde edilen bulguların bilimsel yöntemlerle delillendirilmesi ve mahkemelerin en iyi şekilde karar almalarının sağlanmasıdır. İnsan hakları açısından da önemli olan bu konu Avrupa Birliğine girme aşamasında olan ülkemizi uluslararası arenada puan kazandıracaktır.

Bu sorumluluğu en iyi şekilde yerine getiren Kriminal Polis Laboratuvarları kendisine ait bilginin yönetimi için Laboratuvar İş Akış Sistemi (LİAS)'ı kurmuştur. Bu yazıda LİAS'ın özellikleri, faydaları ve Laboratuvarlara kazandırdıkları anlatılacaktır.

KRİMİNAL POLİS LABORATUARLARI VE LİAS

Kriminal Polis Laboratuvarları (KPL); Türkiye çapında meydana gelen tüm olayları bilimsel yöntemlerle açığa kavuşturmak amacıyla 1 Daire Başkanlığı ve 10 bölgesel nitelikte hizmet veren Laboratuvar Müdürlükleri ile adli ve idari görevleri yerine getirmektedir. Vizyonu uluslararası alanda liderlik etmek olan KPL daha iyi hizmet verebilmek için ekspertiz faaliyetleri dışında eğitim ve ar-ge faaliyetlerindedir bulunmaktadıdır.

“Dünyanın en iyi Kriminal Laboratuvarı olmak” vizyonu ile hizmet veren KPL ASCLD ve ISO 17025 akreditasyonlarını alma çalışmaları çerçevesinde bir çok projeye imza atmıştır. Bilişim teknolojilerinin sunduğu kolaylığı kullanarak akreditasyon çalışmalarına temel oluşturmak ve Laboratuvarlardaki bilgi birikiminin tek bir noktada toplanması ve paylaşılması amacıyla KPL bünyesinde Laboratuvar İş Akış Sistemi (LİAS) kurulmuştur.

LİAS projesi bir kamu reformu çerçevesinde ele alınmış ve organizasyonun elektronik devlet yapısına geçmesi için hazırlanmıştır. Bu projeye “Suça karşı bilimsel mücadelede gelecek biziz” sloganıyla yola çıkan KPL, yapılan ekspertiz çalışmalarını daha hızlı ve güvenli olarak verebilmektedir.

LİAS’IN TARİHÇESİ

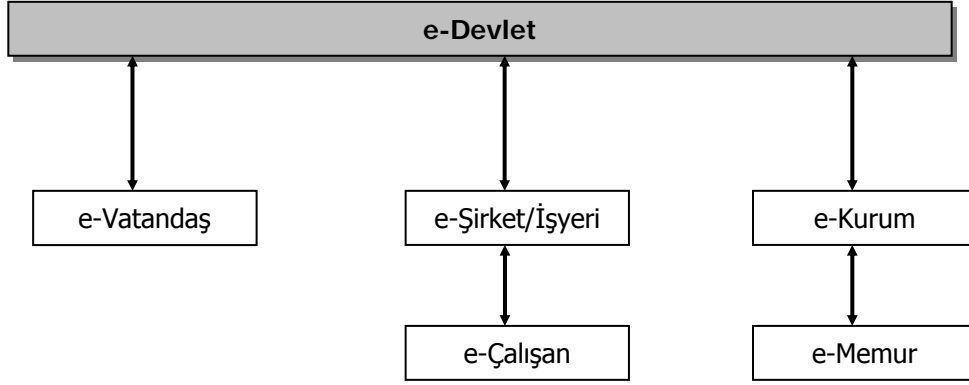
LİAS’ın projelendirme ve tasarlama çalışmalarına ilk olarak, 1999 yılında Başkanlık bünyesinde gelişim gurubu kurularak mevcut süreçlerin belirlenmesi ile başlanmıştır. Bu bir bakıma kurumun kendi kendisini sorgulaması ve yapılan çalışmaların bir standarda bağlanmasına temel oluşturmuştur. Bu çalışmalar sonrasında iş akış süreçleri, sisteme girilecek veri alanları, istatistik formatları, ileriki çalışmalara yine temel teşkil edecek performans ölçüm kriterleri belirlenerek 2000 yılı Ocak ayında ilk versiyonu devreye sokulmuş ve 2003 yılı Haziran ayına kadar kullanılmıştır. Yapılan ilk versiyon, sistem içerisinde eksik ve fazla yönlerimizi görmemizi sağladığı gibi sistemin daha iyi hale getirilmesi konusunda önemli fikirler de vermiştir. Bu nedenle laboratuvarımızın hedefleri büyümüş ve KPL Müdürlüklerinin de katılımıyla 2002 Aralık ayında Arama Konferansı düzenlemiştir. 2003 Mayıs ayında İş Süreçleri

Gereksinimleri Tanımı ve Yazılım Gereksinimleri Tanımı raporları hazırlanarak personelin görüşüne açılmıştır. Bu arada standartlaşma ve akreditasyon çalışmalarına göz önünde bulundurularak KPL'nin organizasyon yapısında radikal değişiklikler yapılmış ve çalışma grupları kurularak, KPL kanunu ve yönetmeliği için detay çalışmalara başlanılmıştır. Yapılan tüm çalışmalar kapsamında 2003 Haziran ayında LİAS'ın ikinci versiyonu uygulamaya alınmıştır. İlk etapta Ekspertiz ve Evrak Modülü hizmete sunulmuş ve KPL'deki bilgi birikimini arttırmasının amacıyla LİAS'ın geliştirilmesine devam edilmiştir. Devam eden çalışmalar; LİAS'tan daha fazla verim alınabilmesi için daha fazla verinin sisteme aktarılıyor olması gerektiğini göstermiştir. Bu amaçla mevcut sistemde ihtiyaç duyulacak veriler ve istatistiklere etki edecek çıktılar belirlenmiştir. Bunun yanında İnsan Kaynakları ve Demirbaş Modülleri de tasarlanarak sistemin diğer modüllerle entegre çalışması sağlanmıştır. Tüm bu çalışmalar neticesinde 2005 Ocak ayında LİAS'ın üçüncü versiyonu devreye alınmıştır. LİAS geliştirilirken diğer laboratuvarlarında sisteme nasıl dahil edileceği ve veri bankasının alt yapısının nasıl olacağı da standarda bağlanmıştır. Bu kapsamda Antalya Kriminal Polis Laboratuvarları Müdürlüğü pilot bölge seçilerek, 2004 yılı içerisinde sisteme dahil edilmiştir. Diğer Laboratuvar Müdürlükleride 2005 yılı içerisinde LİAS'ı kullanabilecek hale getirilecektir.

BİR E-KURUM UYUGULAMASI: LİAS

Ülkemizin E-Devlete geçiş süreci içerisinde her kurumun kendi bilgisini sorgulaması, bilgiyi işleme standartlarını ortaya koyması ve bunu bilişim sistemleri ile desteklemesi gerekmektedir. Her kurum kendi bilgi sistemlerini kurar ve bunları diğer

kurumların oluşturduğu bilgi sistemleri ile tekbir noktada birleştirir ve vatandaşın hizmetine sunarsa e-devlet oluşturulmuş olur. Böylece hem vatandaş hem de kurum çalışanları bilgiye daha rahat erişir. Vatandaş devletle olan işlerini tekbir yere müracaat ederek hallederken, kurum çalışanları ise ellerindeki bilgiyi daha hızlı işleyebilecektir. Bu yüzden her kurum kendi üzerine düşen görevi tam olarak yerine getirmesi gerekmektedir.

LİAS'IN ÖZELLİKLERİ

LİAS bilgi yönetimi sistemi içerisinde sadece Laboratuvarların verdiği Ekspertiz hizmetleri ve standart Evraklara ait bilgilerin yanında bu hizmetlere destek verecek bir çok veri tabanında bulunmaktadır. LİAS içerisinde bulunan veri tabanlarını sıralayacak olursak;

1- Ekspertiz Yönetimi

Ekspertiz hizmetleri sırasında elde edilen tüm verilerin tutulması, daha önceki faili meçhul veritabanında olan yada olmayan olaylarla irtibatın sağlanması, delil

zincirinin takip edilmesi, otomatik ekspertiz rapor şablonlarının hazırlanması gibi özellikleri bulunmaktadır.

2- Evrak Yönetimi

Gelen ve giden evraklara ait tüm detaylı bilgilerin tutulması, evrak defterlerinin elektronik ortamdan elde edilmesi, kağıt yerine elektronik ortamdan evrakların bir tıklama hızında iletilmesi gibi özellikleri bulunmaktadır.

3- Demirbaş Yönetimi

Laboratuvar hizmetlerinde kullanılan tüm demirbaş ve sarf malzemelerinin barkod sistemi ile takibinin yapılması, ileriye yönelik bütçe planlamasının yapılabilmesi gibi özellikleri bulunmaktadır

4- İnsan Kaynakları

Personel performans sistemi ile personele ait ölçülebilir değerlendirmelerin yapılması, personel özlük haklarının takibi, izin dilekçe gibi personel işlemlerinin takibi gibi özellikleri bulunmaktadır.

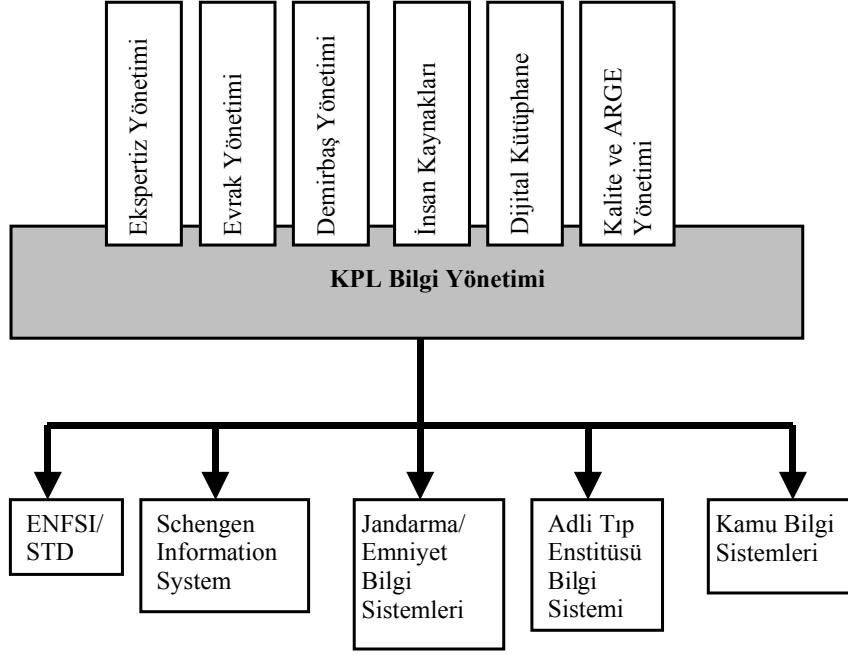
5- Dijital Kütüphane

Laboratuvara ait yayınların ve dökümanların dijital ortamdan erişilebilmesini sağlamaktadır.

6- Kalite ve AR-GE Yönetimi

Yetki ve sorumlulukların uygulanması, iş paylaşımı, onaylama ve yetki devirleri, performans değerlendirmesi, anlamlı istatistik verilerin alınabilmesi gibi özellikleri bulunmaktadır.

LİAS'ı oluşturan bu veri tabanları bir biri ile entegre çalışarak KPL'ye ait tüm bilgileri bir arada toplamaktadır. Bu veri tabanı aynı zamanda uluslar arası veya ulusal diğer veri tabanları ile uyumlu çalışabilecek durumda hazırlanmıştır.

LİAS'IN FAYDALARI VE KAZANDIRDIKLARI

Bu temel amaçla kurulmuş olan LİAS'ın Teşkilatımıza ve Kriminal Polis Laboratuvarlarına da faydası bulunmaktadır. Bunlara değinecek olursak;

1. Bilginin Toplanması, Paylaşılması ve Yönetimi

Yöneticilerin kararlarını, sağlam bilgilere dayanarak alabilmeleri için yapılan hizmetlerin, harcanan ve harcanacak kaynakların, personel performans yönetiminin ölçeklenebilir hale getirilmesi gerekmektedir. Laboratuvar yöneticilerinin, laboratuvarın etkin ve etkili çalışıp çalışmadığına karar vermelerine ve laboratuvarın

yakın ve uzun dönemli hedeflerine erişebilmesi için gerekli kaynakları geliştirmesine yardımcı olacak bir bilgi toplama, hazırlama, saklama ve elde etme sisteminin kurulma ihtiyacı doğmuştur. LIAS; laboratuvar yöneticilerine iş yükü dağılımı, iş rotasyon süresi ve personel performans ölçümü gibi işlerin daha verimli yürütülebilmesi için gerekli verileri sağlarken aynı zamanda bitirilen işlere ait istatistiki verilerle geleceğe ait planlamaları daha rahat ve hızlı yapabilmelerine imkan sağlamaktadır.

2. İzlenebilirlik ve Bilgiye Hızlı Erişim

Kriminal Polis Laboratuvarlarının kuruluş gayesi olan ekspertiz işlerinin ana unsuru olan bulgu ve delillerin kayıt altına alınması izlenebilir ve denetime açık bulunması, olayların yorumlanması, birleştirilmesi ve ilişkilendirilmesi, bulgu ve delillerin rotasyon işlemine alındığında takibi ve delil zincirinin sağlanması ile gerektiğinde hızlı bir şekilde geçmişe yönelik arama ihtiyaçları sağlanmaktadır.

3. Arşivleme ve Olay İrtibatlarının Sağlanması

Özellikle Faili Meçhul arşivlerinin veri tabanı standartlarına uygun olarak tutulması, geçmişe yönelik arama, karşılaştırma ve ilişkilendirme ihtiyacını sağlamaktadır. Özellikle fiziki arşiv sistemlerindeki yer malzeme gereksinimleri ile tozlu raflara tekrar geri dönerek bilgiye ulaşma hızı göz önünde bulundurulduğunda konunun önemi daha iyi anlaşılacaktır.

4. Güvenlik

Laboratuvar içerisinde delil zincirinin güvenliğinin sağlanabilmesi için devir teslim ve onaylama işlemleri sırasında iris kimlik doğrulama özelliği ile sistem güvenliği maksimum düzeye çıkarılmıştır. Böylece şifreleri zafiyetleri giderilmiş ve gerçekten işi kimin yaptığı kayıt kaydedilir hale getirilmiştir.

SONUÇ

Bu özelliklerin yanında Laboratuvarın daha bir çok kazancı bulunmaktadır. Bunları sıralayacak olursak en başta Laboratuvar kendi kendini sorgulayarak artılarını eksilerini değerlendirmiştir. Böylece Laboratuvar içerisinde radikal değişimler yapılarak ASCLD ve ISO 17025 akreditasyonları çerçevesinde standartlar oluşturulmuş ve uygunluk çalışmaları devam etmektedir. Bunun yanında laboratuvara ait onlarca bilginin tek bir noktada toplanması sağlanmıştır ve toplanan bilgiler her aşamada anlamlı bilgi olarak tekrar kazanılmıştır.